

Τα καρδιαγγειακά νοσήματα είναι σημαντικά (και) για την οικονομία της υγείας

Κωνσταντίνος Αθανασάκης

Επίκουρος Καθηγητής Οικονομικών της Υγείας και Οικονομικής Αξιολόγησης
της Τεχνολογίας Υγείας, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Τα καρδιαγγειακά νοσήματα αποτελούν διαχρονικά το σημαντικότερο ζήτημα δημόσιας υγείας και πολιτικής υγείας για τα συστήματα υγείας διεθνώς. Στη χώρα μας εκτιμάται, ότι το 20% των συνολικών ετών "υγιούς" ζωής, τα οποία χάνονται λόγω πρόωρου θανάτου ή αναπηρίας κάθε χρόνο, θα χαθούν λόγω ενός καρδιαγγειακού νοσήματος.

Η ανησυχητική αυτή διάσταση της καρδιαγγειακής νοσηρότητας φαίνεται πως εντείνεται με την πάροδο του χρόνου, καθώς, με βάση τα επιδημιολογικά δεδομένα, η εγκατάσταση καρδιαγγειακής νόσου καθίσταται ολοένα και συχνότερη σε νεότερες ηλικίες. Το γεγονός αυτό οφείλεται, όπως φαίνεται, τόσο σε παράγοντες που έχουν να κάνουν με τους λεγόμενους "προσδιοριστές" της υγείας (δηλαδή συμπεριφορές όπως το κάπνισμα ή η διατροφή) όσο και με τους στρεσογόνους παράγοντες που επιβάρυναν όλους μας κατά τα τελευταία έτη (με χαρακτηριστικότερο την οικονομική κρίση, αλλά και την τρέχουσα πανδημία).

Η υψηλή νοσηρότητα συνεπάγεται υψηλές ανάγκες υγείας – και κατ'επέκταση, ανάγκη χρήσης των πόρων υγείας, δαπάνες υγείας και, εν τέλει, κόστος για το σύστημα υγείας. Σε γενικές γραμμές, από την πλευρά της κοινωνίας, τα καρδιαγγειακά νοσήματα ευθύνονται για δύο κατηγορίες δαπανών: τις δαπάνες (κόστος) για τη θεραπεία των ασθενών με καρδιαγγειακά νοσήματα (το λεγόμενο και άμεσο κόστος στη γλώσσα των οικονομικών της υγείας), (β) το κοινωνικό κόστος, λόγω της απώλειας της παραγωγικότητας από τα πρόσωπα τα οποία δεν δύνανται να βρίσκονται στην εργασία τους λόγω της νόσου ή των επιπλοκών αυτής (το λεγόμενο έμμεσο κόστος).

Τα δεδομένα από την εγχώρια και τη διεθνή βιβλιογραφία δείχνουν ότι το οικονομικό φορτίο για τα συστήματα υγείας από τα καρδιαγγειακά νοσήματα είναι εξαιρετικά σημαντικό. Με βάση δεδομένα για το σύνολο των χωρών της Ευρώπης, το συνολικό ετήσιο κόστος των καρδιαγγειακών νοσημάτων κυμαίνεται στα 210 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Από αυτά, το 53% (111 δισεκατομμύρια ευρώ) αφορά σε δαπάνες θεραπειών και το υπόλοιπο 47% (99 δισεκατομμύρια ευρώ) σε δαπάνες από την απώλεια παραγωγικότητας των πασχόντων ή των συγγενών που προστρέχουν προς βοήθεια στον πάσχοντα. Ειδικά για τη

χώρα μας, το ετήσιο κόστος θεραπείας των καρδιαγγειακών νοσημάτων εκτιμάται σε 1,948 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως, ποσό που αντιστοιχεί στο 13%, περίπου, της συνολικής δαπάνης για την υγεία.

Είναι φανερό, ότι η οδός της πρόληψης και της μεταβολής των ατομικών συμπεριφορών (διακοπή του καπνίσματος, σωματική άσκηση, βελτίωση της διατροφής κ.ά.) έχει την πρώτιστη και κεφαλαιώδη σημασία στην αποτροπή της εμφάνισης της καρδιαγγειακής νόσου, στη μείωση του αριθμού των ασθενών και, κατ'επέκταση, στον περιορισμό του οικονομικού φορτίου από τα νοσήματα της καρδιάς και των αγγείων για το σύστημα υγείας. Στο σημείο όμως αυτό, αξίζει να γίνει μια σημαντική επισήμανση. Ένα σημαντικό τμήμα της εμφάνισης της καρδιαγγειακής νοσηρότητας είναι αναπόφευκτο. Στο πλαίσιο αυτό, βασική μέριμνα του συστήματος υγείας είναι (ή, στην πραγματικότητα, οφείλει να είναι) η απρόσκοπτη πρόσβαση των ασθενών στις κατάλληλες θεραπευτικές παρεμβάσεις και πρακτικές, οι οποίες θα είναι αποτελεσματικές και αποδοτικές, δηλαδή θα διασφαλίσουν μια υγιή ζωή για τους καρδιοπαθείς, δια μέσου του ελέγχου της νόσου και της αποτροπής μελλοντικών επεισοδίων αυτής. Επεισόδια τα οποία έχουν μεγάλο ατομικό, οικογενειακό και κοινωνικό κόστος - τόσο οικονομικό όσο και σε όρους υγείας και ποιότητας ζωής. Χαρακτηριστικά, το μέσο ετήσιο κόστος ενός ασθενούς με υπέρταση στο Ελληνικό σύστημα υγείας κυμαίνεται μεταξύ 600 και 900 ευρώ ετησίως – αντίθετα, το κόστος ενός ασθενούς ο οποίος συνεπεία της μη ρυθμισμένης υπέρτασης έχει υποστεί ένα εγκεφαλικό επεισόδιο υπερβαίνει τις 15.000 ευρώ (κατά τον πρώτο χρόνο του επεισοδίου), σημαντικό τμήμα εκ των οποίων βαρύνει τον ίδιο τον πάσχοντα και την οικογένειά του. Και το κόστος αυτό δεν είναι, απλώς, οικονομικό.

Υπό το πρίσμα αυτό, στην πραγματικότητα, και με τη βοήθεια της κλινικής επιστήμης και των θεραπόντων γιατρών, η δαπάνη για τα καρδιαγγειακά νοσήματα μπορεί και πρέπει να μετατραπεί σε μια επένδυση της κοινωνίας μας, για τη διασφάλιση της μακροβιότητας και της ποιότητας στη ζωή. Και η οδός αυτή διέρχεται από την έγκαιρη διάγνωση, την πρόσβαση στη θεραπεία, την ολιστική διαχείριση του ασθενούς και την επίτευξη των θεραπευτικών στόχων. ●